

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.III.37.173/2017/6.

A tanács tagjai: dr. Kovács András a tanács elnöke
dr. Kovács Ákos előadó bíró
dr. Fekete Ildikó bíró

A felperes: (...)
Képviselője: Dr. Bencző Ügyvédi Iroda

Az alperes: Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal

Képviselője: (...) jogtanácsos

Az alperesi beavatkozó: (...)

A per tárgya: saját használatú út közúttá minősítése tárgyában újrafelvételi eljárás ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 11.K.27.555/2016/10.

Rendelkező rész

A Kúria a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 11.K.27.555/2016/10. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a Kúria a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint és az alperesi beavatkozónak 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a Kúria a felperest, hogy fizessen meg az államnak - felhívásra - 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak helye nincs.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az első fokú hatóság 2016. május 3. napján jogerőre emelkedett HB/04-ÚO/428-1/2016. számú határozatában az alperesi beavatkozó, mint tulajdonos kérelmére engedélyezte a (...), külterület (...) hrsz.-ú, saját használatú út közúttá történő átminősítését.
- [2] A felperes 2016. június 9. napján újrafelvételi eljárás iránti kérelmet terjesztett elő az elsőfokú

hatóságnál. Kérelmében előadta, hogy az eljárás tárgyát képező ingatlant ingatlan-nyilvántartáson kívüli tulajdonosként birtokolja, erre való tekintettel közte és az alperesi beavatkozó között tulajdonjog megállapítása iránti per van folyamatban. Ennek okán megítélése szerint a határozat az érdekeit sérti és a hatóságnak őt az eljárásba ügyfélként be kellett volna vonnia. Kérelmében hivatkozott továbbá arra is, hogy a közöttük történő átminősítés törvényi feltételei nem álltak fenn, hiszen az érintett ingatlan évtizedek óta mezőgazdasági művelés alatt áll és azon semmilyen közlekedés, forgalom nem zajlik.

- [3] Az első fokú hatóság HB/04-ÚO/428-12/2016. számú határozatában a kérelmet elutasította, tekintettel arra, hogy a hatóság a csatolt iratok alapján engedélyezte az átminősítést, melyek között fellelhető tulajdoni lap nem tartalmazott olyan bejegyzést (így perfeljegyzést sem), amely idegen érdekre utalt volna. Az első fokú hatóság rögzítette, hogy a közlekedési hatóság határozata ezen jogokat nem érinti, polgári jogi igény eldöntésére nem alkalmas. A határozat indokolásában kiemelte továbbá, hogy az érintett ingatlan a térképmásolaton útként volt feltüntetve, így az jogi értelemben létezik, továbbá, hogy az utat a valóságban is létezőnek, közforgalom rendelkezésére álló útnak kell tekinteni, mivel annak sem elzárását, sem megszüntetését nem engedélyezte a közlekedési hatóság.
- [4] A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes 2016. augusztus 17. napján kelt EH/MD/NS/A/1400/3/2016. számú határozatával az elsőfokú hatóság határozatát helybenhagyta. A határozatban rögzítésre került, hogy az érintett út egyik vége a (...) hrsz.-ú úthoz, a másik a (...)-(...) közúthoz csatlakozik, azonban az út kizárólag a (...)-(...) közútról közelíthető meg, mert az útnak a (...) (...) és (...) hrsz.-ú és a (...) (...) hrsz.-ú ingatlanokkal szomszédos szakasza nem járható, az út területét beszántották. Megállapításra került, hogy a közlekedési hatóságtól nem kértek az út vitatott szakaszának megszüntetéséhez és más célra hasznosításához szükséges engedélyt, továbbá a hatóság ilyen engedélyt nem adott ki, ezáltal az út jogszerű megszüntetése nem történt meg, az út kezelőjének az út teljes területén biztosítania kell annak járhatóságát.
- [5] A fentiek figyelembe vételével az alperes akként foglalt állást, hogy az újrafelvételi kérelem benyújtásának feltétele - mely szerint az új tények ismerete az ügyfélre kedvezőbb határozatot eredményezett volna - nem állt fenn, hiszen az út igénybevétele szempontjából nincs különbség a közforgalom előtt el nem zárt magánút - korábbi terminológia alapján „saját használatú út” - és a közút között, így a közlekedők szempontjából az átminősítés nem eredményezett változást és az a felperes közlekedési lehetőségét sem változtatja meg.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [6] Az alperesi határozat felülvizsgálata iránt benyújtott keresetében a felperes annak az elsőfokú határozatra is kiterjedő hatállyal történő hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését kérte.
- [7] Álláspontja szerint az elsőfokú hatóság a jogszabályi feltételek hiányában hozta meg az átminősítési kérelemnek helyt adó határozatát. Megítélése szerint jogszabálysértő az alperesi határozat abból kifolyólag, hogy az átminősítés idegen érdeket sért. Ennek alátámasztására hivatkozta a közte és az alperes között folyó, tulajdonjog megállapítása iránti polgári pert.
- [8] Véleménye szerint az alperes a határozatának meghozatala előtt nem tette vizsgálat tárgyává azon körülményt, hogy az ingatlan természeti állapotában évtizedek óta mezőgazdasági művelés alatt áll, így ott a forgalmi viszonyok megváltozása fogalmilag sem következhetett be, az átminősítéssel az alperesi beavatkozó pusztán a közöttük minősített ingatlan megoszthatóságát és annak forgalomképességét kívánta rosszsziszteműen megakadályozni.
- [9] Sérelmezte továbbá az alperesi határozat azon megállapítását is, mely szerint a felperes számára nem eredményezhet kedvezőbb döntést az átminősítési kérelem elutasítása.

Az elsőfokú ítélet

- [10] A Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította.
- [11] Megállapította, hogy az ingatlan-nyilvántartásban útként megjelölt ingatlan mezőgazdasági célú használata nem eredményezhet jogszerű állapotot. Nem minősül az újrafelvételi eljárást megalapozó lényeges ténynek, amelyről az felperes a hatósági határozat jogerőre emelkedését követően szerzett tudomást, vagyis az út forgalmi jellegének - a felperes általi jogszerűtlen mezőgazdasági célú használat miatti - változása.
- [12] Az alperessel egyezően hangsúlyozta, hogy a közút és a közforgalom elől el nem zárt magánút kizárólag abban különbözik, hogy ki a tulajdonosa, az út igénybevétele és használatát nem befolyásolja, ezáltal az átminősítés előtti állapothoz képest a jogszerű használat szempontjából nem történt változás.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [13] A jogerős ítélet felülvizsgálata iránt a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben annak hatályon kívül helyezését és a keresetének helyt adó új határozat hozatalát, másodlagosan a bíróság új eljárásra utasítását kérte.
- [14] Felülvizsgálati kérelmében arra hivatkozott, hogy a felperes védendő jogi érdeke fennáll, tekintettel arra, hogy az ingatlan tulajdonjoga megállapítása iránt polgári peres eljárás van folyamatban, így az elsőfokú hatóság jogszerűtlenül állapította meg, hogy határozata idegen érdeket nem sért.
- [15] Hivatkozott továbbá arra is, hogy a saját használatú út közúttá minősítésének feltételrendszere nem áll fenn, hiszen a természetben nem létező úton nem létezik közlekedési forgalom, aminek megváltozása - mint a kérelem teljesíthetőségének előfeltétele - fogalmilag értelmezhetetlen.
- [16] Az alperes és az alperesi beavatkozó által külön eljárva előterjesztett felülvizsgálati ellenkérelmek a jogerős ítélet hatályban tartására irányultak.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [17] A felperes felülvizsgálati kérelme az alábbiak szerint alaptalan.
- [18] Rámutat a Kúria arra, hogy a Pp. 270. § (2) bekezdése és 272. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban kizárólag a jogerős ítélet jogszerűsége vizsgálható, a Pp. 275. § (1) és (2) bekezdéseinek megfelelően a rendelkezésre álló iratok alapján, a felülvizsgálati kérelem keretei között.
- [19] A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást megfelelően feltárta és ítéletében az irányadó jogszabályi rendelkezések alkalmazásával helytálló következtetésre jutott az alperesi határozat jogszerűségével kapcsolatban, döntésével és indokaival a Kúria egyetért.
- [20] Jelen eljárásban a Kúriának arról kellett döntenie, hogy jogszerű volt-e a felperes újrafelvételi kérelmének elutasítása. A felperesnek a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 112. §-a alapján egyrészt azt kellett sikerrel bizonyítania, hogy volt a határozat hozatala előtt már meglévő, az eljárásban még el nem bírált és az ügy elbírálása szempontjából lényeges tény, másrészt azt, hogy ezen tény rá nézve kedvezőbb határozatot eredményezett volna.
- [21] A felperes új tényként azt jelölte meg, hogy az ingatlan egy részének területén évtizedek óta mezőgazdasági művelést folytat, ott semmilyen közlekedési forgalom nem volt és jelenleg sincs, így annak megváltozása fogalmilag értelmezhetetlen.
- [22] A Kúria mindenekelőtt osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban, hogy irreleváns, hogy az alperesnek volt-e tudomása a határozat meghozatala előtt arról, hogy az ingatlan területét a felperes mezőgazdasági célra hasznosította. Az érintett ingatlan ugyanis a hatósági nyilvántartásban útként

volt feltüntetve, és az jogszerűen nem került megszüntetésre, így az utat jogi értelemben és a valóságban is létezőnek, közforgalom rendelkezésére álló útnak kell tekinteni.

- [23] Amennyiben a felperes más célú használatra irányuló tevékenysége megalapozná a forgalmi jelleg megváltozását, úgy ezen jogellenes használat az utat rendeltetésszerűen használni kívánó személyek közlekedési lehetőségét véglegesen kizárná. A jogellenes használat nyilvánvalóan nem járhat ilyen következménnyel és nem eredményezheti a közforgalom előtt megnyitás akadályát.
- [24] A Kúria egyetértett továbbá az elsőfokú bírósággal abban, hogy a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 3. § (1) bekezdése, 9/D. § (1) bekezdése, valamint 47. § 8. pontja alapján a közút és a közforgalom elől el nem zárt magánút kizárólag a tulajdonos személyében különböznek, az igénybevehetőség és a használat szempontjából ugyanolyan jogosultságok és kötelezettségek állnak fenn rajta. Ezáltal a felperes szempontjából érdemi változás a határozat meghozatalát követően e tekintetben nem következett be, az úton kívülálló, harmadik személyek ugyanolyan feltételekkel közlekedhettek az átminősítés előtt is.
- [25] A felperes ekörben hivatkozott a közte és az alperesi beavatkozó között folyó, tulajdonjogi tárgyú perre, mint védendő jogi érdekére, azonban a Kúria is rámutat arra, hogy az alperesi hatóság határozata nem alapít tulajdonjogot, továbbá nem szünteti meg a felperes tulajdoni igényét sem az ingatlanon, és tulajdonjogi tárgyú jogvita eldöntésére sem hat ki. A hatósági döntés pusztán a hatósági nyilvántartásban módosítja az ingatlan jogi minősítését, ugyanakkor a polgári per bírósága a perben a dolog feletti tényleges hatalom fennállását vizsgálja, a hatósági nyilvántartás adatai a jogvitát önmagukban nem döntenek el.
- [26] A felperes azon érvei, melyek szerint a közúttá minősítés feltételei nem álltak fent, az újrafelvételi eljárás iránti kérelem elutasításának jogszerűsége tekintetében nem bírnak relevanciával.
- [27] A fentiek alapján a Kúria megítélése szerint a Ket. 112. §-ában foglalt feltételek nem állnak fenn, ezért az alperes jogszerűen utasította el a felperes újrafelvételi eljárás iránti kérelmét.

Záró rész

- [28] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [29] A felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltség megfizetésére a Kúria a felperest a 270. § (1) bekezdés folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdés szerint kötelezte.
- [30] A tárgyi illeték feljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték viselésére a felperes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése értelmében köteles, amelynek mértéke az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdésének megfelelően alakult.
- [31] A további jogorvoslat lehetőségét a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2017. november 28.

Dr. Kovács András s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács Ákos s.k. előadó bíró, Dr. Fekete Ildikó s.k. bíró